

Kmeti, delavci in učenci
kdaj boste naredili vožnjo!

Letnja vsaka stroš.
Naročnina:
za celo leto Dka 50—
za pol leta „ 30—
za izposojnino
za celo leto Dka 50—
Izposojnina po tarifi. — Pla-
hvalna vredenja so:
za priložni stroške na od-
govor. — Neplačljiva
plačila se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Zveze slovenskega kmetškega ljudstva“.

Vsebine uživaj vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Kotizacija se ne vra-
čuje. — Plača in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolesarjski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 204. — Račun
po pošli. Čekovnem za-
vodu št. 4. 205.

Kmetški praznik na Bledu.

Kmetška misel na pohodu. - Hrvatski seljački poslanci. - G. Karlo Kovačević. - Kongres slovenske kmetške mladine. - Vseslovanska lipa na Bledu. - Kongres češkoslovaške kmetške stranke.

Kakor vsako leto doslej, se bo tudi letos na Mali Šmaren, dne 8. septembra vršil

Kmetški praznik na Bledu.

Na ta dan naše kmetško ljudstvo rado poleti v ta lepi kraj naše mile domovine Slovenije. Letos pa bo imel naš kmetški praznik na Bledu še praz poseben pomen. Velika manifestacija sloge slovenskega kmetškega in sploh podeželskega ljudstva na Krškem polju dne 23. avgusta 1925 bo kronana na šele na Bledu. Tam se vrši namreč ta dan kongres »Zveze društev kmetških fantov in deklet«, ki bo udaril idejne temelje za delo in organizacijo naše mladine, ki je prej ko slej up in nada naše boljše in lepše bodočnosti! Ta kongres bo velikega vzgojnega in idejnega pomena za naše nove cilje in napore, da končno pride naše slovensko ljudstvo res do prave veljave v tej državi in sicer v bratski vzajemnosti s hrvatskim in srbskim kmetškim narodom. Zato bo 8. septembra tudi dan manifesta- cije našega zdravega kmetško-delavskega ljudskega pokreta. V ta namen se udeležijo tega praznika tudi zastopniki Srbov in Hrvatov ter nji- hove mladine. Važnost tega praznika se razvidi iz tega, da pridejo na Bled med drugimi tudi številni parlamentarni zastopniki hr- vatskega kmetškega gibanja s svojim predsednikom na čelu!

Poletje se nagiba h koncu in mnogi so ga uživali s počitnicami. Ljudstvo pa ni imelo nobenih počitnic, zakaj kmetško-delavsko ljudstvo je moralo pridno delati, da pridela to, kar vsak dan rabi vse človeštvo. Toda vsaj en dan v letu naj tudi naše delavno ljudstvo praznuje, da znova poživi svojo dušo, jo okrepiča z novimi mislimi in idejami ter jo dvigne k nebu. Ne samo pridne roke in zdrav razum, tudi zdravo in pogumno dušo potrebuje ljud- stvo v svojih težkih življenjskih borbah. To priliko bo naše kmetško in de- lavno ljudstvo obenem porabilo tudi za manifestacijo: Povedati hoče in mora svoje namene in želje!

Pridite torej možje in žene, fantje in dekleta na Mališmaren na Bled. Pokazati se morate svetu in v lepi slogi povdariti svojo kmetško in ljudsko misel o suverenosti naroda, o svojih ljudsko-socialnih težavah in ciljih ter o potrebnem napredku našega slovenskega ljudskega gospodarstva.

Ljudstvo mora biti složno in ene volje ter enega duha! Samo tako bo moglo zaščititi svoje življenjske interese in prisiliti vsakogar, da bo spo-štoval njegovo voljo. Toda to je še premalo. Ljudstvo in zlasti naše kmetško ljudstvo mora tudi pokazati, da ima resen namen svojo voljo tudi uveljaviti v našem javnem in državnem življenju. Od daleč bodo prišli zastopniki novega, resnega in mogočnega kmetškega gibanja, da pozdra- vijo naš mali in še mladi narod slovenski, da nam stisnejo roke in nam ob- ljubijo vzajemno samopomoč. Za vse to pa je potrebno, da tudi naše kmet-ško-delavno ljudstvo pokaže voljo in glasno ter jasno pove: Tudi mi hočemo poštenja, pravice in svobode!

Pridite torej, možje z ženami, pridite Vi fantje, ki ste bili ali pa šele boste vojaki in pridite ve dekleta, ki ste steber naših domov, 8. septembra na Bled, da tam na kmetškem prazniku izpraznimo svoja srca in znova opo- gumimo svoje duše za nadaljnje boje in veljavo naše kmetško-ljudske ideje.

Velika je naša misel, izrečimo jo odkrito in jasno!

Vsi 8. septembra na Bled!

Kmetška misel na pohodu.

Kmetško ljudstvo! Pomemben in va- žen je kmetški praznik na Bledu. Pro- slava je našega dela in manifestacija kmetške misli.

Po težkem in trudapolnem poletnem delu si je določilo kmetško ljudstvo en dan, da praznuje in proslavi svojo kmetško misel in vse one cilje, za ka- tere smo stopili v boj pod geslom »Za Staro Pravdo«.

Radi tega moralnega pomena mora slovensko kmetško ljudstvo, prepoje- no z enim samim duhom, storiti vse, da pripomore k čim večjem sijaju kmetškega praznika.

Vsi, ki ljubimo kmetški narod, ki cenimo svojo drago zemljo, katerim je kmetška misel zvezda vodnica v vsem življenju, v dejanju in nehanju, mi vsi smo dolžni, da na kmetškem prazniku

jasno pokažemo in povemo, kdo in kaj smo, kakšni so naši kulturni, so- cialni in gospodarski cilji, po katerih potih moramo hoditi in kako jih bomo dosegli.

Veličasten kmetški praznik na Kr- škem polju je vzkipel kot zmagoviti val kmetške misli, ki prodira skozi srca in duše slovenskega kmetškega ljudstva in se ponovno vzhpe v značne višave iz tisočev sre in duš manifestan- tov kmetškega praznika na Bledu.

Iz 15 tisoč grl je zaklicalo na Kr- škem polju: Živel slovensko-hrvatsko bratstvo!

Živel sporazum!

Živeli bratje Srbi, vsi, brez razlike, a posebno srbski kmetje!

Iz ravno toliko grl bo odmevalo 8. septembra na Bledu.

Hrvatski seljački po- slanci.

Na seji poslaniškega kluba hrvatske seljačke stranke v četrtek dne 27. av- gusta je bilo sklenjeno, da se udeleži kmetškega praznika na Bledu odlična delegacija poslaniškega kluba.

G. Karlo Kovačević.

Kmetškega praznika na Bledu se udeleži predsednik poslaniškega kluba hrvatske seljačke stranke v sprem- stvu več odličnih poslancev.

Kongres slovenske kmetške mladine.

Ob priliki kmetškega praznika na Bledu se vrši istotam kongres »Zveze društev kmetških fantov in deklet«. Otvoritev ob pol 9. uri dopoldne v »Zdraviliškem domu«. Na kongres pri- dejo zastopniki mladinskih organiza- cij vseh slovanskih držav.

Vseslovanska lipa na Bledu.

Po končanem kongresu slov. kmet- ske mladine na Bledu se vrši zborova- nje s slavnostnim nagovorom pri vse- slovanski lipi na Bledu, ki je bila za- sajena lanske leto ob priliki prvega vseslovanskega kongresa agrarne omladine.

Kongres češkoslovaške kmetške stranke.

V dneh 5., 6. in 7. septembra se vrši vsedržaven kongres češkoslovaške kmetške stranke. Na kongres odpotu- jeta poslanca hrvatske seljačke stran- ke gg. Avgust Mošić in Miško Račan. Udeležijo se tudi predsednik poljske kmetške stranke g. Vitoš.

Kmetškega praznika na Bledu

se udeležijo tudi g. Pavle Radić, mini- ster agrarne reforme, ako mu bo le mogoče.

Vozni red za kmetški praznik na Bledu.

Odhod iz Ljubljane	Prihod	
	v Lesce	na Bled
5. uri 22 min.	6:59	8:16
6. „ 43 „	8:35	9:56
8. uri 25. iz Gor. kolod.	11:05	—
11. uri 40 min.	13:23	14:25

Odhod z Bleda	Iz Lesce	Prihod v Ljubljano
18:15	19:26	21:02
19:35	20:49	22:17

Udeleženci, ki se pripelje- jo iz Ljubljane, naj vzamejo vozne listke do postaje Les- ce in tu izstopijo.

Kmetški praznik se vrši na vrtu tov. Westra.

Kako potujem na Bled?

Iz Dolenjskega se pripeljejo v Ljubljano 8. septembra ob 5. uri in 10 min., ali pa ob 7. uri 38 min. Iz Ljubljane na Bled se odpeljejo tisti, ki pridejo s prvim vlakom, ob 5. uri 22 min., tisti pa, ki pridejo z drugim vlakom, ob 8. uri 25 min. z Gor. kolodvora (Šiška).

Iz Kamnika pridem v Ljublja- no ob 6. uri 50 min. in se odpeljem na Bled z Gor. kolodvora v Šiški ob 8. uri 25 min.

Notranjci pridejo v Ljubljano ob 10. uri 39 min. in se odpeljejo na Bled ob 11. uri 40 min.

Iz Vrhnike pridemo v Ljublja- no ob 6. uri 54 min. in se odpeljemo na Bled z Gor. kolodvora v Šiški ob 8. uri 25 min.

Iz Zidanega mosta pridemo v Ljubljano ob 7. uri 30 min., iz Ma- ribora in Zagreba ob 9. uri 57 min. in se peljejo na Bled prvi ob 8. uri 25 min. iz Šiške in drugi ob 11. uri 40 min. z Glav. kolodvora.

- ### Spored:
- Ob 8. uri dop. slovesna sv. maša na Bledu.
 - Ob pol 9. uri dop. letni kongres »Zveze društev kmetških fantov in deklet« v zdraviliškem domu.
 - Ob 14. uri slavnostni spreved z godbo na čelu na veselilni prostor.
 - Ob 15. uri manifestacijsko zboro- vanje kmetškega ljudstva, na katerem bodo pozdravili navzoče slovenski in hrvatski poslanci.
 - Kmetška veselica.

Zbirališče konjenikov in spreveda pri »Blejskem do- mu«.

Kako ravnam s polo- vično vožnjo?

Polovična vožnja za kmetški praz- nik na Bledu po vseh progah dovolje- na.

Na vstopni postaji kupim cel vozni listek do postaje Lesce in ga pustim zigosati z mokrim postajnim žigom. Pri izstopu v Lescah listek obdržim. Na prireditvenem prostoru dobim iz- kaznico za polovično vožnjo, ki velja z obdržanim voznim listkom za po- vratek.

Pozdravljena mladina!

Zopet se zbiraš, slovenska kmetška mladina, da daš duška navdušenju, ki Te vodi v boj za zmago kmetške misli, za zmago kmetškega pokreta.

Izkaznice za polovično vožnjo se bodo dobile na veselilnem prostoru na Bledu

Zbiraj se, da se navzgor novih sil, da si nabereš novih moči za svoje stvarno in pozitivno delo.

Radujemo se Tebe, ko vidimo v Tebi in Tvojem delu poroka boljše bodočnosti, ki čaka naš hudo preizkušeni kmetijski narod. Ponosni smo na Tebe, ko vidimo, da ne govoriš mnogo, pač pa tem več delaš, delaš resno, vztrajno in marljivo. Mladina, ostani neupogljiva in neomagljiva, ohrani svojo idejo čisto in neoskrunjeno ter vztrajaj v neumornem delu, ki naj bo Tvoje edino orožje!

Pozdravljena! Naj bo Tvoje delo uspešno in naj obrodi sad, ki bo koristen Tebi in celemu narodu!

Na podlagi sklepa Glavnega odbora »Zveze društev kmetijskih fantov in deklet« v Ljubljani sklicujemo

redni letni kongres Zveze društev kmetijskih fantov in deklet na dan 8. septembra 1925 na Bledu.

Program:

Dopoldne: Ob pol 9. uri kongresno zborovanje z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev. 2. Pozdravne izjave gostov. 3. Pomen kongresa za kmetijsko mladino. 4. Agrarizem kot svetovni nazor (univ. prof. dr. Veber). 5. Naš prosvetni program. 6. Naš gospodarsko-socialni program. 7. Zaključni govor. — Popoldne: ob 14. uri sprejem s godbo skozi Bled na veselični prostor, kjer se vrši manifestacijsko zborovanje slov. kmetijskega ljudstva.

Kaj hočejo kmetje?

V Osejku izhaja v nemškem jeziku pisani list »Die Drauc« (»Dravac«). V tem listu je nedavno izšel lep članek o hrvaških kmetih, ki zasluži že z ozirom na podobnost slovenskih in hrvaških kmečkih razmer, da ga ponatisemo.

»Naš hrvaški kmet«, piše »Die Drauc«, je bil večni suženj. Njegovo suženjstvo je trajalo ves srednji vek do l. 1848 in potem do svetovne vojne. Danes pa bo posijalo solnce tudi pred kmečko vrata.

Kmet na sebi ni nikdar čutil, da je človek. Za svojega grajščaka je moral garati kot črna živina. Zaradi najmanjše neposlušnosti je bil tepen. Kmečke žene in hčere niso bile nikdar varne pred pohotnostjo plemenitašev. Plemenitaši so imeli celo sveto pravico omadeževati nedolžnost mladih kmečkih nevest. To simpatije so imenovali »jus primae noctis« — pravico do prve noči. Mnoge naše fevdalne veličine, imenitni vojskovodje in patrijoti so bili kmečki zatiralci. Nekaj izjem je bilo, toda malo. Spominjamo se le onega dela naše zgodovine, ko so se naši kmetje uprli. Uboge mučenike neomejeno vladajočih in neusmiljenih plemenitašev so imenovali »puntarjec« in so napravili z njimi krutek proces. Z razbeljeno železno

krono kronani »kmečki kralj« Matija Gubec naj bi bil »strašilo za druge »puntarjec«.

Grajščinskega gospodstva pa je bilo enkrat konec. Naš kmet naj bi bil postal svoj gospod. L. 1848 so ločili sužnje od gospode. A glej! Pri razdelitvi zemlje in odkupu zemlje je bil prejšnji suženj zopet prikrajšan. Dobre gozdove, travnike in polja so dobili grajščaki, slabo zemljo pa — kmet.

Ali pa je kmet kot svoboden mož užival plodove svojega dela? Pogledajmo! S prejšnjimi gospodi, s katerimi je postal »enakopraven«, se je moral kmet večno tožariti. Plemeniti gospodje z odkupom zemlje niso bili zadovoljni in so hoteli kmete še naprej odratiti. To so dosegli s pomočjo advokatov in one inteligence, ki stoji vedno na strani onih, ki imajo denar. Nikdar ni kmet dobil tožbe, ampak vedno le grof ali baron. Vedno so se našla sredstva in pota, da so se postavila tudi sodišča na stran grofov.

Kakšno pa je bilo razmerje med kmetom in podeželsko inteligenco? Na strani kmeta sta stala le učitelj in del duhovščine. Vsa druga inteligenca v kmetu ni nikdar videla človeka. Navadni pisarji, ki so stali moralno in umstveno globoko pod kmetom, so kmete zasmehovali. Na deželi je vse veselo živelo na kmečke stroške, zandarji in financarji, pisarji in advokati.

Advokati so kmetom popolnoma zavili vratove. Zaradi pravnih stroškov je šlo na tisoče kmetov na boben.

Enkrat pa so kmeta le vsi poznali. To je bilo pri volitvah. Takrat so se visoki gospodje ponižali tudi med kmete in govorili o »jedru hrvaškega naroda«. Svoj namen so gospodje navadno vselej dosegli. Po volitvah se je pa kmet lahko zopet brisal pod nosom.

Toda po svetovni vojni se je ta od vseh zaničevani kmet strahovito maščeval. Tudi vojna je bila za kmeta nova, težka preizkušnja. Kmet ni mogel preko vsega, kar je doživel, brez posledic. V dobi prevrata so kmetje nekaj časa počeli, kar so hoteli. Ko so pa videli, da nered nikamor ne pelje, so se vrnili zopet na delo. Tujci, ki so prišli v našo državo, so kmečko delo občudovali. Celu Angliji so rekli, da hrvaški kmet angleškega nadkriljuje.

Kmetom pa se kljub temu zadnjih sedem let ni godilo bolje. Dobivali so batine, za vsako malenkost so jih zapirali, v mestih so jih pretepali, z eno besedo: nikjer niso ravnali z njim kot s človekom.

Vse to pa se je godilo »v prid hrvaškega naroda«. To se je godilo v »bogar hrvaške domovine«, ki jo obdeluje 85 procentov kmetov!

Hrvaški kmet pa zaničuje večno suženjstvo. Tudi hrvaški kmet hoče postati enkrat človek. Proti temu vse nič ne pomaga. Že danes je hrvaški kmet pustil obsedeti vse one, ki bi radi uganjali na kmečkih hrbtih protikmečko politiko.

Skupno s srbskimi in slovenskimi kmeti bo hrvaški kmet svoj boj zmagovalito končal. Gre za to, da vsi kmetje z združenimi močmi ustvarijo človečansko državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, v kateri bodo tudi kmetje ljudje.

Hrvatski „Novi List“ o Krškem.

Malo mestec, s komaj tisoč prebivalci, Krško, se je dostojno pripravilo za proslavo 353 letnice hrvaško-slovenskega kmetijskega punta pod Matijem Gubcem. Že na vse zgodaj je Krško vstalo v sto in sto zastavah, v morju zelenih vencev in z improviziranimi slavalokli, ki so nosili razne napise, med katerimi je vzbujal največjo pozornost napis: »Svobodne pozdravljeni ljudje iz Slovenije, Zagorja, Zagreba in ostalih krajev Slovenije. Prihajali so sprejeti za sprejeti, mnogi od njih z godbo na čelu; vsak sprejem z zastavo. Množica novinarjev in fotografov. V celoti najmanj 15.000 ljudi, od katerih večina v živopisanih narodnih nošah.

Zgodaj zjutraj so se pričele zbirati v Krškem mase naroda. Prišlo se peš prav vse okolišne vasi. Cel niz vlakov in voz je dovelo na tisoče in tisoče ljudi iz Slovenije, Zagorja, Zagreba in ostalih krajev Slovenije. Prihajali so sprejeti za sprejeti, mnogi od njih z godbo na čelu; vsak sprejem z zastavo. Množica novinarjev in fotografov. V celoti najmanj 15.000 ljudi, od katerih večina v živopisanih narodnih nošah.

Sprejem za proslavo je bil zelo bogat: Najprej je bila na sejmšču v Krškem prirejena konjska in živinska razstava, ki je v vsakem pogledu uspela. Po kosilu na prostorni poljani, pol ure iz Krškega, konjska dirka; nato proslava kmetijskega punta z velikim zborovanjem hrvaške in slovenske kmetijske stranke in potem velika ljudska sve-

čanost, za katero je bilo pripravljena množica paviljonov itd.

Okrog druge ure popoldne je krenila iz Krškega ogromna, večtisočglava, izredno slikovita povorka. Na čelu so jezdili konjeniki v zgodovinskih slovenskih narodnih nošah; za konjeniki so se uvrstile goste vrste slovenskih in hrvaških kmetov v narodnih nošah in pod zastavami, a na koncu dolga vrsta voz, ki so vzbudili splošno pozornost, na katerih je bilo prikazano vse, kar se na vasi dela in pridobiva na polju, v hiši, v vaški delavnici in v domačem obrtu. Za impozantna, premična izložba, katera je služila kot dokaz velikanskega slovenskega organizatornega dela, je izzvala vseobče navdušenje.

Na širnem polju, kamor je prišla povorka, je bilo že vse pripravljeno za konjske dirke in za veličastno zborovanje.

Množica od čez 10.000 ljudi je zavzela prostor okrog govorniške tribune, da čujejo govornike. St. Radič še ni dospel, ko je predsednik kmetijske organizacije v Krškem, Alojz Pirc, otvoril zborovanje in podal besedo bivšemu ministru in kmetiskemu poslancu Ivanu Pucelj. — Nato sledijo govori, ki jih je prinesel zadnji »Kmetijski list«.

Razne politične vesti.

Iz slovenskega časopisja. Slovenski mladodemokratski in klerikalni listi pripovedujejo, da se na Hrvaškem vse obrača od Radiča. Samostojni demokrate pravijo, da vsi hrvaški kmetje prestopajo na njihovo stran, klerikalci pa trdijo, da bodo oni vse radičevske glasove pobrali. Na drugi strani pa isti listi poročajo, da se srbski radikali Radiča silno boje in da ga na vso moč odvrtačo od obiskov med srbskimi kmeti. To protislovje naj razume, kdor more. Če vsi Hrvati res derejo od Radiča proč, zakaj naj bi se bali srbski radikali njegove konkurence? Kakor vedno, je tudi v tem slučaju resnica druga, kakor jo postavljajo slovenski žerjavovci in klerikalci. Resnica je, da stoji vsi hrvaški kmetje strnjeno za Radičem in srbski radikali se boje po pravici, da se ne bi Radiču pridružili še srbski kmetje. Človeka, od katerega vse proč beži, se nihče ne boji. Vse to pa je nov dokaz, kako bi nekateri slovenski časopisi radi farbarli svoje lastne ljudi.

Kdo je pridobil in koliko? »Gospod Stjepan Radič ni nič pridobil s tem, da je sprejel bivše »kmetijce« v svojo stranko. Že doslej je težko skliceval na glasove, ki so za HRSS padli v ljubljanski in mariborski oblasti. Kajti, da razni komunistični in drugi napeteži niso dali Radiču glasov za današnjo njegovo politiko, je nedvomno. Tako stoji v »Jutru«. Nam se pa zdi, da so z zvezo z radičevci pridobili »kmetijce« in radičevci, sicer se ne bi bili pridružili. Zgubili pa so jutrovec in zato vpijejo, ker jih naša združena moč boli! Odgovor na vprašanje, kdo je pri zadnjih volitvah glasoval za »radičevce«, pa »Jutro« lahko najde v volilni statistiki, ki čisto jasno pove, da za nas niso glasovali niti »komunisti«, niti Nemci, niti kak »prenapeteži«, ampak sami poštenjani in pametni kmetje in obrtniki. Ti bodo glasovali za nas tudi pri prihodnjih volitvah, če ne iz drugega vzroka pa že zato, ker »Jutro« samo piše v isti številki, na isti strani in v istem članku, »da dobro ve, da radičevcem sporazum z radikali ne zapira poti, da se jutri ne bi znova proglasili za republikance ali federaliste«.

Kaj je res? V »Jutru« stoji, »da radičevcem sporazum z radikali ne zapira poti, da se jutri ne bi znova proglasili za republikance in federaliste«. Pred par tedni pa je »Jutro« grmel, da je Radič sramotno kapituliral, in da »republiko prodal in zatajil! Kdaj je pisalo »Jutro« resnico, ta teden ali pred nekaj tedni?

Ta pa drži! »Se bo prilika govoriti o velikem delu samostojnih demokratov za kmetijski stan«, se baha »Jutro«. Da, res je tako! Se bo prilika govoriti o tem in sicer temeljito in korenito!

Koliko ljudi je bil ona Krškem polju? Zagrebški »Jutarnji list« poroča, da jih je bilo 15.000. »Novosti« cenijo število udeležencev na 10.000, ravno tako tudi »Obzor«. — »Politika« jih ceni na 8000—10.000. — »Slovenec« trdi, da jih je bilo 2500, med temi dve tretjini Hrvatov. — »Slovenski Narod« jih je naštel 10.000. — »Jutro« pa pravi, da jih njegov poročevalec ni štel. Ta je bil najbolj pameten. Da ne bo nobenega prepira, povemo mi sami, da je bilo na shodu le 9 oseb. To je bil Stjepan Radič, dr. Pernar, dr. Basariček, dr. Maček, dr. Laza Marković, dr. Ninko Perić, posl. Pucelj, g. Pirc in g. Prepeluh. Imena teh gospodov so našeta v vseh listih. Vsi drugi so bili samo slovenski in hrvaški kmetje, ki za mestne časopise po stari navadi ne štejejo drugače kakor le pri volitvah. Devet oseb in »nekaj malega kmetov« pa že tudi nekaj zaleže. Tudi kmetje sami brez teh 9 oseb nekaj zaležejo, kolikor toliko. Oni kmetje pa, ki so bili sami v Krškem, sami dobro vedo, koliko jih je bilo, brez časopisov, ker imajo vsi prav zdrave oči, in kmetom bodo kmetje verjeli, kaj in kako je bilo v Krškem, in ne raznim pokvarjenim gosposkim zgagarjem.

V zadregi. Kdor je bil na shodu na Krškem polju, se je lahko sam na svoje oči prepričal, koliko ljudi je bilo tam. Takega političnega shoda ne spravijo skupaj niti liberalci niti klerikalci in tudi ne oboji skupaj. Mogočen vtis velikega kmetijskega zborovanja pa bi ti gospodje silno radi zabrisali z izmišljenimi številkami. Pri svojih številkah pa so imeli smolo. Tako je »Jutro« poročalo, da se je pripeljalo iz Slovenije s posebnim vlakom v Krško 150 ljudi, iz Zagreba pa tudi 150. To znaša skupaj 300 ljudi. Poročevalec »Slovenskega Naroda«, ki je glasilo iste gospode kot »Jutro«, pa je zapisal, da je bilo na Krškem polju

10.000 ljudi. Po tem računu je moralo priti na Krško polje samo iz bližnje okolice najmanj devet tisoč in sedemsto ljudi! »Slovenec« pa je povedal, da je bilo vseh ljudi 2500, med temi dve tretjini Hrvatov! Hrvatov je moralo priti torej na Krško polje po tem računu najmanj 1600. »Jutro« pa pravi, da jih je bilo le 150! Tako se sekajo gospodje v svoji zadregi sami po zobeh in prav imajo, ker nam vsaj eno delo prihranijo. Kmetje pa bodo po teh številkah znali pravilno ceniti vrednost tistega časopisja, ki ga piše in širi med ljudi oha gospoda, ki se za kmeta še nikdar ni zmenila kakor samo ob volitvah.

Nepotrebno razburjenje. Nekateri slovenski listi so v svojih poročilih o shodu na Krškem polju poročali, da je rekel Radič v svojem govoru med drugim tudi to, »da je med 100 slovenskimi duhovniki le eden dober«. To poročilo je dalo nekaterim gospodom povod na ljute napade na Radiča. Poslanec dr. Kulovec je napisal v »Slovenec« o tem dolg članek, duhovniki cerkniške dekanije pa so priobčili slovesen protest. Vse razburjenje zaradi te »izjave« pa je neutemeljeno. Res je sicer, da je Radič govoril tudi v duhovnikih, toda nekoliko drugače kakor so poročali slovenski listi. Mi smo v zadnji številki našega lista ponovili poročilo zagrebškega »Jutarnjega lista«, ki je precej drugačno kakor pa poročilo v »Slov. Narodu« in poročilo v belgrajskem listu je zopet malce drugačno kakor v zagrebških listih. Iz teh različnih poročil se vidi, da točnega in zanesljivega poročila o tem, kako je Radič besedo zasakal, nimamo, kar je tudi razumljivo že iz samega »Slovenčevega« poročila, ki pravi, »da slovenski poročevalci mnogo mest Radičevega govora niso razumeli in so izpraševali svoje hrvaške in srbske tovariše, kaj da je rekel«. Splošno znano je, da Radič vedno ostro razlikuje med vero in politiko, tudi pri duhovnikih. Verskih in cerkvenih naukov se on ne dotika; če pa govori o cerkvi, duhovnikih itd., govori vedno o njihovem političnem delovanju. Politiko delovanje duhovnikov pa je podvrženo javni kritiki tako kakor politično delovanje vsakega drugega

človeka. Če bi Radič nastopal proti veri in proti verskim naukom, ki jih oznanja duhovščina v cerkvi, bi bil zagrebški nadškof, ki je gotovo dober kristjan, že zdavnaj moral javno nastopiti proti Radiču, a do danes tega še ni storil. Na Hrvaškem stoji v Radičevem taboru velik del katoliške duhovščine, kar je zopet dokaz, da Radičev politično delovanje ni naperjeno proti veri kot taki, sicer bi bili tudi hrvaški duhovniki vsi organizirani v hrvaški pučki (ljudski) stranki, ki je podružnica Slovenske ljudske stranke. Večina hrvaške katoliške duhovščine pa politično raje sledi Radiču, kakor dr. Korošcu. V krajih, kjer imajo radičevci absolutno večino, so cerkve ravno tako polne kakor pri nas, kar je zopet dokaz, da Radičeva politika nikogar ne odganja od vere in cerkve. Euharističnega kongresa v Zagrebu se je kljub Radičevi politiki udeležilo nad 100.000 ljudi in med temi je bila prav gotovo ogromna večina Radičevih političnih pristašev. Iz vsega tega je jasno, da v verskem oziru nikomur nič ne škoduje, če je politično pristaša Radičeve kmečke stranke. Tudi mi smo opetovano naglašali, da se kot politiki ne borimo proti veri kot taki, niti proti duhovnikom. Če pa se duhovnik udeležuje ne samo v cerkvi, ampak tudi v politiki, za kar ima kot državljana vso pravico, mora pa biti pripravljen tudi na kritiko njegove politike. Mi n. pr. ne trdimo, da so dr. Koroševci verski nauki za nič, trdimo pa, da je njegova politika od muh in za Slovence pogubna in to čutijo danes že vsi pametni ljudje. Razburjenje zaradi Radičeve izjave na Krškem polju je torej popolnoma neutemeljeno in nepotrebno.

Maček in pes. »Mačka imata gospoda Pucelj in Prepeluh od svoje zveze z Radičem že sedaj«, piše »Jutro«. Ali ni bolje vsaj mačka imeti, kakor pa priti na psa, kakor samostojni demokratje?

Izjava poslanca g. Sušnika. Poslanec g. Sušnik je izjavil belgrajskim časnikařem, da Radičev nastop v Sloveniji Slovenski ljudski stranki ne more škodovati. — Zakaj se pa potem gospodje v »Slovenec« in v »Domoljub« tako strašno razburjajo zaradi Radiča?

Shodi in razne prireditve.

Mesečna seja okraj. odbora Kamnik bo v nedeljo dne 6. septembra ob 10. uri dop. pri tov. Cerarju. — Poroča tov. Prepeluh. — Fr. Kristan, predsednik.

Seja okrajnega odbora Kranj bo v ponedeljek dne 7. septembra ob 10. uri dop. pri »Peterčku«. Poroča tov. poslanec Pucelj. — Joško Benedik, tajnik okrajnega odbora.

Krajevna organizacija »Zveze slovenskega ljudstva« v Komendi sklicuje javen shod v nedeljo dne 6. septembra ob 3. uri dop. pri tov. Vodetu v Kaplji vasi. Poroča tov. poslanec Pucelj in tov. Prepeluh. — Fr. Drešar, predsednik kraj. organizacije.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Preteklo nedeljo se je vršil javen shod »Zveze slov. kmetijskega ljudstva« v Sv. Križu pri Rogški Slatini. Na shodu so poročali tovariši Debelak, poslanec Kelemina in Bukovec. Shod je bil zelo lepo obiskan. Po shodu je bil sestanek okrajne organizacije za rogški okraj. Enodušnost in odločnost kmetijskega ljudstva nam zagotavlja popolno zmago.

Prostovoljno gasilno društvo v Podbrezju priredi v nedeljo dne 6. septembra t. l. veliko vrtno veselico z bogatimi srečolovom. Prebivalci okolišnih vasi in občin se najvljudneje vabijo k čim večji udeležbi. — Odbor.

Sestanek članov društva Slovenskih absolventov kmetijskih šol se vrši v soboto dne 5. t. m. ob 10. dop. v gostilni pri Novem svetu (Prešernova soba) na Gosposvetki cesti. Razpravljalo se bo o nujno važnih društvenih zadevah; zlasti o eventualnem razidu društva ter pristopu k društvu »Kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo«.

Izid konjskih dirk na Krškem polju.

Izid konjskih dirk na Krškem polju 23. avgusta. — I. dirka, 3 do 4 letni konji. Prvo darilo Alojzij Kocjan, Bučka, s kobiljo prevozil 1800 m v 4.55 minutah (darilo 800 Din). Drugo darilo Franc Kužnik, Videm, z Vranko prevozil 1800 m v 5 min. (darilo 600 dinarjev). Tretje darilo Janez Banič, Drama pri St. Jerneju, prevozil 1800 metrov v 5.10 min. (darilo 500 Din). II. dirka 5 letni in starejši konji. Prvo darilo Alojzij Pungerskič, Škocijan, s 7 letno »Ričko« prevozil 2700 m v 6.26

min. (darilo 800 Din). Drugo darilo Ignac Furer, Šmalčjavas pri St. Jerneju, prevozil 2700 m v 7.6 min. (darilo 600 Din). Tretje darilo Josip Petan, Sromlje, z »Zoro« prevozil 2700 metrov v 7 min. (darilo 500 Din). — III. dirka enovprežni mrzlokrvni konji. Prvo darilo Franc Znidaršič, Leskovec, s štiriletno kobiljo prevozil 1800 m v 5.6 min. (darilo 800 Din). Drugo darilo Leopold Bučar, Kostanjevica, s sedemletno kobiljo prevozil 1800 m v 5.7 min. (darilo 700 Din). —

IV. dirka enovprežna amerikancev. Prvo darilo Martin Kocjan, Mihovec (St. Jernej), prevozil daljavo 900 m v 1.37 min. z žrebcom »Dankoc«, častno darilo in 500 Din. Drugo darilo narednik Sešerko z državnim žrebcom, darilo 500 Din (900 m v 1.40 min.) V. dirka dvoprežna. Prvo darilo Ignac Furer, Šmalčjavar, s kobilo »Gidran« dveletno in štiriletno »Furiozo« prevozil 2700 m v 7.13 min. (darilo 600 dinarjev). Drugo darilo Janez Babič, Gradišče, z dveletno in štiriletno kobilo prevozil 2700 m v 7.47 min. (darilo 500 Din). Tretje darilo Martinčič Franc, Drama, s kobilo »Mrzouk« šest-

letno in »Valentini« štiriletno prevozil 2700 m v 7.52 min. (darilo 400 Din). VI. dirka jahalna. Prvo darilo Norbert Schimetschek iz Vidma, s sedemletnim konjem »Rudi«, daljava 2700 metrov v 2.51 min. (darilo 800 Din). Drugo darilo Josip Strojnik, Ostrož pri St. Jerneju, s kobilo »Lisko«, daljava 2700 m v 2.54 min. (darilo 700 Din). Tretje darilo Anton Juvančič, Videm, s konjem »Apolo«, daljava 2700 m v 2.57 min. (darilo 600 Din). Četrto darilo Tomaž Božičnik, Križe, s štiriletno »Vranko«, daljava 2700 m v 2.58 min. (darilo 500 Din).

Dopisi.

KRANJSKO.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Strašna nevihta s točo nad Sv. Križom pri Kostanjevici je divjala v nedeljo, t. j. 23. t. m. Točno ob 12. uri se je nebo potemnilo in iz črnih oblakov se je vili dež, med katerim je padala huda toča. Nekaj minut za tem je dež nekoliko ponehal ter se usula sama toča, katera je naredila po vinogradih in polju več milijonsko škodo. Vinogradi so stepeni, kakor obriti, grozdje po tleh, niti najstarejši ljudje ne pomnijo take katastrofe. Pomoč je nujno potrebna.

Iz Velike Loke nam poročajo, da je tamkajšnji posestnik, trgovec in gostilničar Franc Gorec padel z voza, ko je nakladal otavo ter se tako poškodoval, da je drugi dan v Ljubljani v bolnici umrl. Zapušča ženo in 8 nepreskrbljenih otrok.

Vič pri Ljubljani. Tudi v naši občini se pričena svitati in to je povsem naravno. Saj smo, morda v Sloveniji najbolj izrazita, občina kmetov, delavcev in obrtnikov, katerim je posvečen »Kmetijski list«, ki se je z hvalovredno vneto poprijel dela, ki mora prej ali slej roditi za prizadete obilega sadu. Kdaj? to je pa stvar prizadetih samih. Vse druge stranke, brez razlike, pa naj si nosijo še tako visokodoneče naloge, so pokazale tekot zadnjih sedem let svojo absolutno nesposobnost za reševanje zadev, ki se tičejo najširših plasti naroda in to je kmetijski, delavski in obrtniški stan. Morda bo kdo rekel: Kaj pa je storila »Zveza slovenskega kmetijskega ljudstva«? Temu bodi povedano: Vsi v »Zvezo slovenskega kmetijskega ljudstva«, ki naj se, če nas bo dovolj, razširi v »Zvezo slovenskega kmetijskega in delovnega ljudstva« brez frakcije in brez strankarskih parasitov. Demagogov in frazerjev smo do grla siti, to tudi pri vsaki priliki kažemo. To pa ne zadostuje. Poprijeti se moramo skupno dela za skupne interese. Skupne interese pa imamo delavci, obrtniki in kmetje. Geslo »Kmetijskega lista«: »Kmet, delavec in obrtnik, naj bodo narodu vodniki, naj postane živo mezo in čas ni več daleč, ko se bo moral državni voz preokrenati in usmeriti svojo nadaljino pot do cilja, po katerem stremi delavec, kmet in obrtnik.

Z Iga. (Boj z Goljatom.) Hud je boj z duševnim velikanom za preprostega kmeta. Pa ker se je tudi mali David ubranil velikemu Goljatu, tudi jaz ne obupam. Točka tega boja, katerega je izzval g. kaplan Milauč, je poprava kapljanje. Isti zahteva, da županstvo skrbi za popravilo, odreda pa županstvu oblast in trdi, da ima on pravico oddajati proste sobe gostcem v najem, in da gre stanarina od gostca njemu. Nasprotno pa ne zahteva drugega, kot da, kdor ima oblast nad kapljanjo, in kdor vleče njene dohodke, ta naj skrbi tudi za popravilo. Zato se gre. Torej g. kaplan naj si vzame tri gostilne v proste sobe. Ti naj uničujejo tlakove in drugo pohištvo, on naj pobira od njih stanarino, županstvo pa naj skrbi za popravilo Ker prinaša »Domoljub« teden za tednom njegove dopise, mu moram odgovoriti: Dopisnik pravi: »Kaplanje popravljajo vse občine v izšanski fari. Vsaka teh občin bi imela po mnenju dopisnika tudi pravico zahtevati za se po eno sobo, da z isto razpolaga po svoje, in vsak izšanski kaplan bi pa šel lahko stanovat k g. županu na svisle, kjer ima kaplanija samo 4 sobe.« Odgovor: Naša občina je največja. Nosi več davčnih bremen, kot vse druge in kot centralna občina. Zato se s tem govori vse na njeno ime. Ne zahteva nikake sobe za se, ampak kar donaja kaplanija, naj se porabi za popravilo iste. Dopisnik taji, da ne vleče 1800 kron stanarine in pravi, da nekdo vleče dopisnara za nos. Dogovor za to vsoto je bil med županstvom in najemnikom (priča za to županstvo). Dalje pravi: Čemu vlačiti dopisnik na dan neko slikanje sob. Pismena zahteva dopisnara leži pri županstvu. G. kaplan pravi: Dopisnik ne ve, da huhovske hiše ne spadajo pod stanovanjski za-

kon. G. kaplan, vem, da ne spadajo, zato bo pa še boljše za Vas, ker vam ne bo treba plačevati davka od stanarine. Dopisnik pravi v »Domoljubu«, št. 30 v stavku: Mi ne bomo farjem itd., je jedro vsega prepira. Jaz pa pravim, da jedro tega prepira je to, ker on pobira dohodke, popravilo pa zahteva od občine. Dopisnik stavi vprašanje v »Domoljubu« št. 32, naj mu jaz povem ime tistega moža, ko je rekel: Mi ne bomo farjem nič popravljali, naj si kar sami popravljajo. S tem izrazom, ki ga je najbrže sestavil sam po svoje, je ovenčal že vse njegove dopise. Kar je bilo pri seji, sem mu že povedal na njegovo vprašanje v prejšnjih dopisih. V svojem dopisu v »Domoljubu« št. 30, sam pravi: Mož, ki je to izrekel, ne gre nikoli v cerkev, farna cerkev in duhovščina mu je deveta briga. Torej je sam vel! Pač hinavski človek je tisti, ki vprašuje za stvar, katero že sam ve. Prosim dopisnika, naj pove, koga smatra za istega, ker je zahteval podpis, in mu ga jaz nisem dal. Pač pa sem prosil tov. urednika »Km. lista« naj ne drži v tem časnikaške tajnosti. Če pride tja g. kaplan Milauč osebno, naj mu pove moje ime. In kaplan je šel vprašat v tajništvo. Ali je kaj vihal nos, ko je stal v pisarni, to še nisem vprašal tov. urednika! V svojem dopisu pravi, da njega nič ne briga, kdo ravno piše, samo zvedeti sem hotel dopisnika, da mu dam primerne tvarine v premišljevanje. In s tem bje sebe po zobe. Ker noče poštenega boja, zato se je briga, da je zvedel za dopisnika, da ga očrni in oblati pri Domoljubovih bralcih. Dopisnik si tudi brusi jezik radi napisov na zvonu. Povedal je v »Domoljubu« št. 30 imena odbornikov, katerih napisi so na zvonu. Za to se mu vsi zahvaljujemo, da zvedo »Domoljubovi« bralci za dobavitelje izšanskih zvonov. Ali si ni mar odbor pridobil za to zaslug? Ali bi imela izšanska fara ta ponos, tako težke in lepe bronaste zvonove, če bi odbor ne prišel delati zanj prvočasno in vztrajno in tako previdno, da je spravi pravčasno skupaj do malega milijonsko vsoto in naročil 4 zvonove. Dobil je iz Amerike pomoč 140.000 kron. Samo mesec dni zamude, pa bi viselo v našem zvoniku železo, kakor po sosednih farah, ker se je podražil bron za 30%. Kakšen vtis bi napravili med farani, če bi se odstranili naši zvonovi in se obesili železni. Ali bi ne živel tak človek v prokletstvu med farani, če bi pripomogel do tega. Ali se ni pokojni g. župnik sam na leci pred vsem ljudstvom zahvalil in izrekel velike zasluge odboru? Ali ni prevzeto knežoškojstvo priznalo napise na zvon s tem, ker je odbilo pritožbo nekaterih zavistnežev, ki so jo vložili proti napisom. In Vi g. kaplan si s tem brusite jezik. Ali ne bo morda mogoče, da bo čez dolga leta kdo poslušal ubrane glasove, ali pa si ogledoval to krasno napravo, in se vprašal, kdo jih je pridobil. Torej niso tako brez potrebe. Ali se ne zbuja tak radost v srcu slehernega, ko zapoje 33 centni bronasti orjak. Le vam užiga zavist v Vaši nehvaležni duši. Če bi jo napravili Vaši pristaši, bi jih nosili v deveta nebesa. Dopisnik v »Domoljubu« brije tudi nekaj norce, ker me naziva »Janez Samostojnik«. Kdo je pa izvel običinski voz iz mlake, kjer je tičal po zaslugi klerikalcev. Ali ne samostojnež? Kdo je plačal občinske dolgove in v teku 3 let županovanja odšel občini 74.000 kron prihranka, in to z znižanimi občinskimi dokladi. Ali mar nisem bil jaz tisti? Dopisnik prav lahko brije norce. Povem mu pa, če bo šel s slimihi izrazi naprej, bo na zadnje ostal sam to, kar drugim očita — Ivan Šenk.

ŠTAJERSKO.

Cven pri Ljutomeru. Kolo jahača in vozača je obhajalo 15. in 16. avgusta 50-letnico svojega obstoja, katere se je kljub slabemu vremenu udeležilo mnogo ljudstva, iz razloga, da pride Nj. Vel. kralj Aleksander, ki je bil

k obletnici tudi vabljen. Ljudstva se je nabralo od blizu in daleč, ker bi rado videlo svojega ljubega vladarja, pa ga žalobno ni bilo. Ob enem je bila tam razstava najlepših ljutomerskih konj. Dirkalci so svojo nalogo izborni rešili. Vozili so tudi starčki začetniki društva, žene v narodnih nošah so vozile izborni, in štirivprežna vožnja je pokazala trdno voljo in veselje našega murpoljskega konjereja. Dne 9. septembra bo pa na Čvenu zopet veliki živinski in kramarski sejem, na katerega že sedaj kupce in prodajalce vljudno vabimo, ker je pri nas za dobiti krasno govejo in konjsko živino. Lažidopisniku v »Naši Straži« z dne 25. februarja 1925 o Slabostojnežu Drašku in njegovem brodu po odgovorjam, da si naj sedaj ta nesramni obrekovalec svoj brod ogleda v kako slabem stanju da je, in se naj preveč ne boji za življenje ljudi in živine, ker ta brod je v takem stanju, da se ima iskati enakega. Tistega dopisnika pa bi gotovo škoda ne bilo, če bi se zopet potopil na Draškovem predpotopnem brodu.

Šmarje pri Jelšah. Vsled preobilnega dela v poletnem času se malokdaj oglašamo iz naših krajev. Zato prosim tovariša urednika za malo prostora v našem glasilu »Kmetijski list«, da izve širša javnost o raznih novicah. Shod SLS se je vršil dne 26. julija, na katerem so bili kar trije govorniki in sicer gosp. poslanec-duhovnik Kranjc, gosp. Zebot in Skoberne. Predsednik shoda je bil gosp. župan Stokla. Bil je zelo žalosten, ker je bila udeležba tako pičila, da ni bilo govornikom dovolj. In še med tistimi par poslušalci je bilo največ naših odličnih mož. Izvajanje govornikov je bilo klaverno. Nobenega odmeva ni bilo, pač pa samo godrnjanje. Na vsak odstavek bi se lahko odgovorilo obljubarjem. Toda pristaši naše velike kmečke misli so se držali organizacijske discipline in dostojnega obnašanja. Vsak naš pristaž že dobro pozna klerikalno farbanje. Danes vsak čuti globoko usekane rane, katere nam je prizadela nepremišljenost za časa volitev narodnih poslancev, naj si bo Žerjavovih ali pa Korošcevih. Tu tiči krivda današnjih žalostnih razmer, da je cena pri živini padla, da so se davki povišali, povišali izvozni in carinski tarifi in s tem se je preprečil izvoz naše živine svinj in poljskih pridelkov, preprečil se je tudi uvoz industrijskih izdelkov. Zatorej so krivi neznosne dragine in gospodarskega propada. Podoželsko ljudstvo, organiziraj se pod zeleno kmetisko zastavo, svojo stanovsko stranko SKS, da si priboriš svoje pravice nazaj, katere tepta meščanska gospoda. Orjuna je obiskala to leto tudi Šmarje. Tako je napovedala zopet ta mesec dne 15. veselico in obhod z godbo in zastavami. Zborovanje je bilo na prostem napovedano. Število obiskovalcev se je silskrčilo, druge nesreče ni bilo. Povdarjam pa, da je žalostno, ako se mešajo ali celo pristopajo ljudje podoželskih stanov v meščansko Orjuno, od katere nimajo ničesar dobrega pričakovati. Podoželski stanovi ne potrebujejo Orjune in ista naj nikar ne išče udov po deželi in vaseh, ampak v mestu za gosposke parade. Nevihta dne 15. avgusta popoldne; težki naliivi, vihar in debela toča, je obiskala naše kraje. Uničeni so vinogradi, poškodovana vinska trta, sadje, spomladanska setev, strašno so trpeli prebivalci. Koliko truda in stroškov, a to strašno neurje pa je pokončalo vse, kar je sedaj zunaj, v 25 minutah. Voda in toča je drvela in odnašala rodno zemljo iz vinogradov preko njiv na travnike, podvalila travo in poblatila drugo košnjo. Uboga živina, ki mora tako hrano imeti, a zraven tudi ljudje, ki toliko trpe, a nazadnje pa od vsega trpljenja nimajo ničesar. Težko so prizadete občine Sladkagora, Lemberg, Sv. Peter na Medvedovem selu, Reginska gorca in spodnji del občine okoli Šmarje pri Jelšah. Vsled takih nezgod se opozarja vse naše somišljelnike, naj se z vso vneto zavamejo in naj javijo Občinskemu uradu, da župani store in ukrepejo vse potrebno pri višji oblasti s prošnjo, da se znižajo davčna bremena ali pa priskoči na pomoč, ako so sredstva na razpolago. Nadalje obveščamo vse krajevne odbore, ki spadajo v področje Okrajnega odbora v Šmarje pri Jelšah, da bodem v najkrajšem času obiskal z mojim tovarišem Delbakom vse krajevne odbore, kolikor jih še obstoji, kjer niso ustanovljeni se bodo ustanovili, ker tudi v tem oziru moramo storiti našo dolžnost, ker naš cilj kmečke misli moramo doseči. — Janez Taborne, predsednik okraj. org.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Kot potopnik sem imel vendar enkrat priliko potovati po novozgrajeni železnici iz Ljutomeru v Ormož. Izstopil sem v

Ivanjkoveh z vlaka, da jo tako mahnem peš v hribovni del ljutomerskih gor. Stopil sem v bližnjo restavracijo, da pokrepčam svoje otrpljene ude. Zahtevam četrtinko vina, katerega s težavo spijem, kajti imelo je namreč okus po plesnobi. No, cena je bila precej velika namreč 18 dinarjev liter. To me še ni tako razočaralo. Pač pa me je iznenadilo, da se tam toči tudi šmarnica. Kmalu nato zapustim gostilno in jo odkurim v hrib proti Svetinjam in od tam proti Jeruzalemu. Najbolj so me mikali vinogradi, katere sem imel priliko občudovati v tem kraju, kjer rastejo imenitna vina ljutomerskih gor. Kmalu na to pri-

dem do velikega vzornega vinograda. Ker me pa povsod tira radovednost, sem si pač vinograd natančneje ogledal. Vidim, da je vinograd izkrapan z izabelo. Zdelo se mi je neverjetno, ker niti svojim očem nisem mogel verovati. Mislim si sam pri sebi: gotovo ne bom več na kaj takega naletel. Pa zmotil sem se. Pridem bližje manjšega vinograda. Istotam pa najdem vinograd izkrapan s šmarnico, katero še veliko manj ljubim. Res me je osupnilo to nepravilno ravnanje z vinogradi, ki bi moralo biti vzor Jeruzalema. Priporočal bi, da si višji strokovnjaki ogledajo te vinograde malo bližje ter napravijo red. — Popotnik.

Novice in razno.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru, ki je bila doslej dvoletna, se je spremenila v enoletno. Pogoji za sprejem so razpisani tudi v »Kmetovalcu« od 15. avgusta t. l. Prošnje za sprejem se morejo pošiljati še do 1. oktobra, ker je začetek novega šolskega leta za novince preložen na prve dni novembra, o čemer se bo vsakega prosilca posebej svoječasno točno obvestilo.

Vrednost dinarja. V Švici plačujejo za 100 dinarjev 9 frankov. Ker je bil zlati švicarski frank vreden pred vojno nekaj krajcev manj, kakor zlata avstrijska krona, lahko računamo, da je 1 dinar vreden 4 stare krajce ali 8 vinarjev. Na podlagi te vrednosti lahko vsak izračuna, koliko so razne reči danes dražje ali cenejše, kakor pred vojno. Vžigalice n. pr. stanejo danes 1 dinar škatljica, to je štiri krajce, dočim so veljale pred vojno le 1 krajec. Zemlja, ki stane danes 2 kroni, velja toliko kot pred

GOSPODINJE! Ne samo za navadno perilo, ampak tudi za najtinejše tkanine uporabljajte le milo »GAZELA«.

POPOLNOMA VARNO NALOŽITE DENAR v Ljubljansko posojilnico v Ljubljani. Mestni trg 6, ker jamčijo za vloge vsi združniki ne le s svojimi deleži, temveč še s stokratnim zneskom istih.

vojno, namreč 2 krajce. Kdor si da ostriži lase z mašino in obriti, plača 9 dinarjev ali 36 krajcev. Pred vojno je veljalo to delo 15 do 20 krajcev. Dobri čevlji stanejo danes v trgovinah 400 do 500 dinarjev, to je 16 do 20 starih goldinarjev. Pred vojno si dobil izvrstno obuvanje za ravno toliko kron! Tako računa in primerja lahko vsak sam, kar ga najbolj zanima.

Sreča Vas išče!

EFEKTNJA LOTERIJA NARODNO-KULTURNEGA DRUŠTVA MALA NEDELJA. 300 dobitkov v vrednosti 15.550 dinarjev. — Zrebanje neprekidno 15. novembra 1925. Srečka stane samo 5 dinarjev. Kupujte in naročite srečke takoj skupno pri Narodno-kulturnem društvu Mala Nedelja. Pošljite znamke v pismu!

Najugodnejši nakup
OBLEKE Vam nudi
JOS. ROJINA, LJUBLJANA

»BUDDHA« čaj na velesesmu; oglejte si »H« paviljon šte. 461—465.

Gospodarstvo.

Opaža se, da je krompirjeva letina zelo neugodna; na eni strani je zelo škodljivo preobilo deževje, vsled katerega je mnogo krompirja že segnilo v zemlji in drugi se huji škodljivci krompirja je hroščev črv. Skoro ga ni krompirja, ki bi bil popolnoma zdrav, letošnje leto. Na močni in debeli zemlji bolj trpi na gnitju, po peščenih pa na črvu. Zato se opozarja pridelovalce krompirja, da cena 1 Din za kilogram nikakor ne odgovarja in naj s prodajo nikar ne hitijo preveč, ker bo pozneje, ko se ljudje prepričajo, kako skromen pridelek je letos, gotovo cena boljša, kakor danes.

VELESEJEM V LJUBLJANI.

V soboto, dne 29. avgusta je otvoril trgovinski minister, g. Krajač, v prisotnosti zastopnikov vseh oblasti V. ljubljanski velesejem. Že prvi trije dnevi velesejma, ki je letos izvrstno organiziran, so pokazali kako potrebna je ta institucija v Ljubljani. Posetnikov je bilo v nedeljo okrog 20.000 in v ponedeljek 15.000. Bolgarski trgovci so nakupili velike količine železine. V splošnem obeta velesejem velik uspeh tudi letos.

KMETIJSTVO NA VELESEJMU.

Kmetijska družba je na sejmu razstavila vse kmetijske potreščine, ki jih ima v zalogi. Priporočamo, da si vsak to razstavo ogleda. Dolnjeavstrijska kmetijska zbornica je letos razstavila svoja žitna semena. Ta zbornica se peča sama z vzgojitvijo semen na ta način, da strogo nadzoruje semenogojna posestva. Priporočamo vsem posestnikom, da si ta oddelek velesejma (Paviljon »G«) dobro ogledajo, kar bo za marsikoga velik dobiček.

HIGIJENSKA RAZSTAVA NA VELESEJMU.

Po otvoritvi velesejma se je vršila otvoritev higijenske razstave, ki jo je otvoril gospod inspektor ministrstva narodnega zdravja, dr. Katlič. Ob tej priliki je govoril minister trgovine, dr. Krajač, ki je v svojem govoru poudarjal potrebo higijenske razstave posebno za pravilno zdravstveno vzgojo mladine. Izjavil je, da Slovenci prednačijo tudi v tem oziru, kajti Slovenci izvrše delo, nato pa se povspno na gore ter od zgoraj pogledajo, kaj so izvršili. Izjavil je željo, da se pošlje kopija te razstave v Beograd. Razstavo je priredil Drž. higijenski zavod v Ljubljani. Sodelujejo pa naslednji zavodi: Drž. higijenski zavod,

Zavod za socialno higijensko zaščito dece, Histološki institut medicinske fakultete in Zenska bolnica, vsi v Ljubljani; dalje Ambulatorij za spolne bolezni in Kirurški oddelek splošne bolnice v Mariboru in Pasteurjev zavod v Celju.

Uspeh lanskoletne razstave ob priliki velesejma, ki jo je obiskalo nad 40.000 ljudi, je dal prirediteljem nalogo, da ob času letošnjega velesejma prirede novo higijensko razstavo, večjo in popolnejšo. Kot kažejo prvi utisi se jim je to v polni meri posrečilo. Lajška kot tudi strokovna kritika sta polni hvale in iskrenih čestitk prirediteljem. Na razstavi je stalno zdravnik Higijenskega zavoda, ki demonstrira razstavljene predmete. Kot čujemo, se bodo tekom razstave vršila vodstva po razstavi z natančnejšo razlago posameznih oddelkov.

SADNI OGLEDI.

Sadjarstvo zavzema v našem gospodarstvu čedalje večjo veljavo. Trdi se lahko, da je za nas Dolenjce posebno, poleg živinorejne in vinarstva, najvažnejša panoga našega kmetijstva.

Letos, sedaj na jesen, je naša dolžnost vseh, ki se zanimamo za sadjarstvo, da doženemo kakšne vrste, oziroma kakšne sorte sadja, predvsem jabolka, uspevajo pri nas in katere izmed njih so najboljše, zlasti za trgovino. Najlepša prilika za doseg tega važnega cilja se bo nudila s prireditvijo sadnega ogleda in to v Brusnicah na nedeljo dne 20. septembra dopoldne v občinski dvorani v stari šoli, ki ga priredi državni ekonom iz Novega mesta. V Toplicah pri Straži pa se vrši sadni ogled na nedeljo dne 27. septembra ob 3. uri popoldne v tamniški ljudski šoli.

Naprosajo se vsi župni uradi, šolska vodstva in napredka željni sadjarji bližnjih okoliš, da z vso vneto poagilirajo za čim večjo udeležbo na teh vevvažnih sadnih ogledih.

Razstavljeno sadje se bo po prireditvi preneslo in razstavilo na glavno sadno razstavo na Grmu meseca oktobra, ki jo priredi podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Novem mestu.

Vrednost denarja.

Za 1 dolar	55.50 Din
Za 1 funt šterling	272.— Din
Za 100 čeških kron	165.— Din
Za 100 lir	212.— Din
Za 100 švic. frankov	1085.— Din
Za 100 avstr. šilingov	785.— Din

Javljamo prežalostno vest, da je dne 25. avgusta l. l. v častih toplicah po kratki mučni bolezni umrl gospod

Jožef Polanc

posestnik in gostilničar iz Št. Jerneja
katerega zemeljske ostanke smo pokopali na
Čatežu pri Brezicah.

Zahvala.

Podpisani rodbini izrekava najprisknejšo
zahvalo vsem onim, ki so blagopokojnika po-
častili na poti k večnemu počitku. Osobito se
pa zahvaljujemo šentjernejškemu prostovolj-
nemu gasilskemu društvu, Sokolu iz Št. Jerneja
ter darovalcem vencev in cvetja.

Št. Jernej, 28. avgusta 1925.

Polanc - Gantar.

Krojači, pozor!

V Sv. Križu pri Kostanje-
vici se odda soba s kuhin-
jo in delavnico za vsako
obrt. Najboljša eksistenca
se nudi krojačem, ker bi
bil brez konkurence. Po-
jasnila daje lastnik Josip
Kodrič, istotam.

Dva dobra žagarja

specijalista za rezanje bu-
kovine na venecijanski se
tako sprejmeta. Ponudbe
na Ljubljano, poštni pre-
dal št. 85.

FIZOL
vseh vrst
suhe
gobe,

repno seme, kumano, mrav
ljuna jajca in druge pri-
delke kupuje

SEVER & KOMP.,
LJUBLJANA.

Cene sporočimo na za-
htevo.

Ob priliki razstave „LJUBLJANSKEGA VELESEJMA“
Vas vabimo, da si ogledate našo bogato zalogo

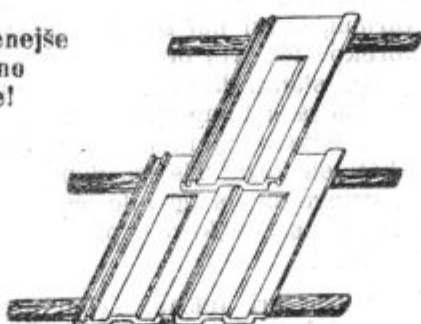
raznorske železnice, potrebščine za stavbe in
pohištvo, orodje za obrtnike-pojedilce, štedil-
nike, peči, kuhinjsko posodo, vodovodne cevi,
sesalke, portland-cement, nosilke, strešno lep-
nino in drugo pri trdni in dobro

ZALTA & ŽILIČ

trgovina z železnicami
LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 11

Cene nizke, posrežba točna in solidna!
NA DEBELU! NA DROBNO!

Najcenejše
strešno
kritje!

Združene opekarne d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

preje
VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VIČU IN BRDU

sudijo v poljubni množini — takoj dobavno —
najboljše preizkušene modele strešnikov z eno
ali dvema zarezama kakor tudi bobroveev (bi-
ber) in sidne opeke. — Na željo se pošlje tako
popis in ponudba!

Prometni zavod za premog D. D. V LJUBLJANI

prodaja premog

IZ SLOVENSKEGA PREMGOVNIŠTVA

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za
industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMGOVNIŠTVO IN KOKS
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češko-
slovaški in angleški koks za litarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete

NASLOV:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 15/II.

16 k. s. motor

na surovo olje, nov, proda
Pekojniški zavod za na-
močenje v Ljubljani, Ale-
ksandrova cesta 12.

ŠPAGO

drevo in vse vrste vrtač-
skih izdelkov ter v to
stroko spadajoče blago
dobite v skladišču
„KONOPJUTA“ v Ljubljani,
Gospodarska 2.

SVOJI K SVOJIM!

Vsakovrstno usnje,
kože, gonilna jer-
mena, čevlje od pripravljenih do najfinjših, žoge in
čevlje za nogomet, torbe za orožnike, gamaše itd.
Dajte veliko izbiro kopit, čevlarskega orodja in vseh
v čevlarsko stroko spadajočih predmetov nudi na
drobno in debelo

ANTON MARKUN, Ljubljana, Kolodvorska
ulica 41 (tik glavnega kolodvora).

Ljubljanska posojilnica

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Mestni trg 6
sprejema vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun ter
jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge obrestuje po dogovoru.

Posojila daje proti popolni var-
nosti na vknjižbe, poroštva in
proti zastavitvi.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

VRT Džamonja in drugovi,

dr. z o. zav., Maribor.

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves
(cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah.
Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor
tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in
gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno
grmovje in drevje imamo celo leto. — Zahtevajte cenike!

Poslušaj,

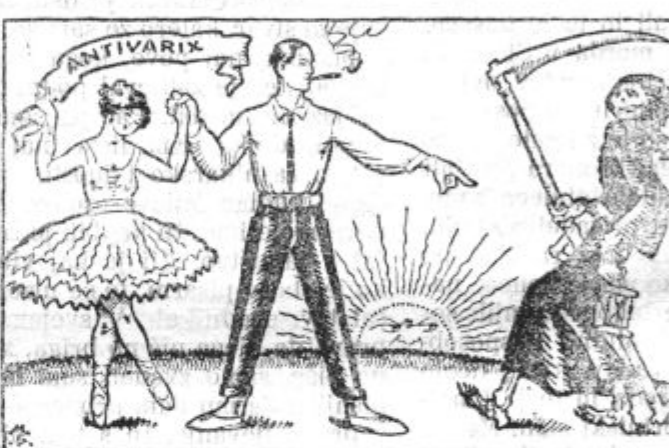
bebica moja!

Da je perilo lepo bleščeče in
kna prijen vonj, se mora
prati vedno le z „GAZELA“-
milom, ki je najboljši do-
mači izdelek.

GAZELA MILO

Izgini, zaman se trudiš!

čirih itd. Takojšnja delazmožnost zajamčena. Ležanje v postelji nepotrečno. Naročite
si takoj Antivarix. Priiti je osebo in se ogledati v Ljubljani v trgovini
G. M. BARTLOVE, spec. parf., Širbarjeva ulica, nesproi magistrata.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih
obrestuje najugodnejše. Vezane vloge obrestuje po
dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poroštva osebne,
trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

Naročajte Kmetijsko Matico!

Otroške majice, ko-
palne hlače, nogavice
v vseh barvah, uzor-
časte flor in patent žep-
ni robci, brisalke, klot
v vseh barvah, platno,
šifon, kravate, jedilno
orodje, vilice, nože,
žlice zajemalke, alpaka,
aluminijum in pocinkane
palice, nahrbtnike, su-
kance, parfume, razne
mila. Potrebščine
za šivilje, čev-
ljarje, krojače in sed-
larje. — Cepilne nože,
škarje za trle, brilve

najcenejše edinole pri
Josip Petelinc
poleg Prešernovega
spomenika ob vod
Ljubljana
Telefon 913.

Ženitna po- nudba.

Poslen mladenič, star 28
let, z večjo doto, želi zna-
nja v svrhu ženitve s po-
štenim, 18—30 let starim
dekletom, ki bi imela več-
je premoženje. Samo resne
ponudbe, po možnosti s sli-
ko, je poslati na upravo
»Kmetiskega lista« pod šif-
ro: »Srečna bodočnost.
Tajnost strogo zajamčena!

HOTEL IN RESTAVRACIJA MIKLIČ LJUBLJANA

nasproti glavnega kolodvora.
Znana dobra kuhinja.
Prvovrstne pijače.
Zmerne cene.

POZOR, KMETOVACI!

Došli so vsakovrstni
poljedelski stroji,
katere dobite po najnižji ceni
pri trvdki

FRANC HITTI, Ljubljana
Martinova cesta 2.

VIDO BRATOVŽ

trgovska agentura

LJUBLJANA, Gospodarska cesta št. 2

si dovoljuje tem polom p. n. interesne najljubnejše
obvestiti, da zastopa sledeče trvdke:

Konopjuta d. d. promet konopnih in ju-
lastih izdelkov, centrala Zagreb, skladišče za Slo-
venijo: Ljubljana, Gospodarska cesta št. 2.

Simon Semler, Plzen, tovarna galanterij-
skih izdelkov (vlasnice, knoflice, pletilke, risalni
žeblički i. t. d.).

Süddeutsche Schmirgelwerke
A. G., Memmingen, Bayern, tovarna smirko-
vega blaga, tako na platno kakor na papirju, in
vseh vrst gladil za čevlarsko in mizersko industrijo.

Tovarna nogavic „KLJUČ“

Za časa velesejma paviljon „C“, koje 12, 14, 16.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D.

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 35

[Brzjaviti: „Stroj“.

Telefon št. 142 in 256

Transmisije
TURBINE in železne konstrukcije
ZVONOVJ Ognjegasne potrebščine
ARMATURE
SESALJKE

ŽELEZOLIVARNA KOVINOLIVARNA

STROJI ZA OBDELOVANJE LESA

HAVRE-NEWYORK, samo 6 dni čez morje.

FRANCOSKA LINIJA (FRENCH LINE.)

Cie. Cie. Transatlantique in družba Chargeurs Reunis za pomorske vožnje

v sever. in južno Ameriko,
Avstralijo in Kanado

EKSPRESNIKI: Paris, Franca, de Grasse.

Dobra hrana in pijača BREZPLAČNO.

Vozne listke in tozadavno poljsnila daje

IVAN KRAKER, zastopnik v Ljubljani

Kolodvorska ulica 41.

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa

JOSIP PETELINC-a

Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke Gritzner, Phönix in Adler

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Pouk v voženju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago

